

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH240035
NAZWA
OBSZARU Bagno Bruch koło Pyrzowic

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH240035	Powrót

1.3. Nazwa obszaru

Bagno Bruch koło Pyrzowic

1.4. Data opracowania 2008-07	1.5. Data aktualizacji 2025-05

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-04
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 25 marca 2022 r. w spr. soo Bagno Bruch koło Pyrzowic (PLH240035)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
19.049

Szerokość geograficzna
50.5221

2.2. Powierzchnia [ha]:

38.87

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL22	Śląskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
7140			0.85		G	C	C	C	C
91D0			23.96		G	C	C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	100.0

Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035 położony jest w województwie śląskim, na północ od lotniska w Pyrzowicach i na zachód od autostrady A1. Fizycznogeograficznie jest to teren różnie ujmowany w obrębie Wyżyny Śląskiej: we wschodniej części Doliny Małej Panwi (Gilewska 1972), bądź w kotlinie stanowiącej część Garbu Tarnogórskiego (Kondracki 2001), ale także jako część Niziny Śląskiej i Obniżenia Małej Panwi (Bacler-Żbikowska 2015). Pewne jest, że obszar jest położony we wschodniej części niecki, wypreparowanej pomiędzy garbem wapieni i dolomitów środkowotriasowych od południa (tzw. Próg Wapienia Muszlowego), a garbem utworów górnortriasowych od północy (Garb Woźnicki), obniżającej i rozszerzającej się w kierunku zachodnim, zasypanej piaskami zlodowacenia środkowopolskiego, lokalnie zwymionymi, pokrytymi w przeważającej części przez rozległe bory sosnowe (Lasy Lublinieckie). Także samo Bagno Bruch wykształciło się w obniżeniu pomiędzy wyraźnymi wałami i łukami wydym (pierwotnie być może w miejscu obniżonego pola deflacyjnego), na terenie nieznacznie nachylonym ku zachodowi, lecz od południa i południowego zachodu spływ wód dodatkowo podpiętrzyły słabo zaznaczające się wydmy, a w kierunku zachodnim (poza obszarem) znajduje się dawniej rozwinięta okazała wydma paraboliczna (tzw. Ostra Góra), obecnie po eksploatacji piasków eolicznych. Od strony północnej do bagna przylega wyraźna wydma, ostro odgraniczająca równinę torfową obniżenia.

Teren obszaru pokrywają głównie fitocenozy boru bagiennego, jedynie w dawnych szerokich wykopach odwadniających zachowały się niewielkie płyty torfowisk przejściowych. Zanikające pozostałości naturalnych, otwartych zbiorowisk torfowiskowych, są obecne już jedynie przy południowych i południowo-zachodnich granicach obszaru. Teren w przeszłości poddany był rozległym melioracjom odwadniającym, podobnie jak okoliczne lasy. Głównym śladem po nich są poprowadzone wzdłuż linii oddziałowych podwójne rowy odwadniające, które ściągając wodę z powierzchni torfowiska doprowadziły do przesuszenia i rozpadu wierzchnich warstw torfów, zaniku otwartych zbiorowisk torfowiskowych i zarośnięcia wtórnymi zbiorowiskami boru bagiennego.

4.2. Jakość i znaczenie

7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*). Charakterystyka siedliska w obszarze Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic – Siedlisko torfowisk przejściowych i trzęsawisk będące przedmiotem ochrony w obszarze (podtyp 7140-1 torfowiska przejściowe i trzęsawiska na niżu), na badanym terenie wykształcone jest w nietypowej formie. Ma ono – w przeważającej części – charakter antropogeniczny, wykształcone jest wtórnie na starych, szerokich, podwójnych rowach melioracyjnych, rozcinających centralnie nieckę torfowiskową (mniej więcej na przedłużeniu linii oddziałowych), jedynie w kierunku południowym słabo zaznacza się pojedynczy rów, wąski i zacieniony. Ponadto przy rowach zachowane są bardzo niewielkie resztki otwartej roślinności torfowiskowej na murszejących torfach. W rowach występuje roślinność o charakterze przewodnionego pła, z licznie występującymi takimi gatunkami, jak *Rhynchospora alba*, *Carex rostrata*, *Oxycoccus palustris*, *Drosera rotundifolia*, *Eriophorum angustifolium*, w warstwie mszystej bezwzględna dominacja *Sphagnum fallax*. W wyniesionych płatach liczniej pojawia się *Eriophorum vaginatum*, lokalnie *Andromeda polifolia* i *Calluna vulgaris*, a także przechodzące z borów bagiennych *Ledum palustre*. W obrębie małego płatu, zlokalizowanego na południu obszaru, siedlisko zajmuje niewielką polanę, położoną w pobliżu południowej granicy ostoi. Fitocenoza stopniowo zarastana przez zarośla sosny i kruszyny i przekształca się w sąsiadujący bór bagienno, obserwowana jest tu również ekspansja trzęślicy modrej.

Ranga w obszarze –

Reprezentatywność określono jako znaczącą („C”) z uwagi na niewielką powierzchnię zajmowaną przez siedlisko, zasiedlanie głównie nisz pochodzenia antropogenicznego oraz występowanie licznych zaburzeń (ekspansja krzewów, drzew i dużych bylin) przy równoczesnej znacznej reprezentacji gatunków charakterystycznych oraz rzadkich i chronionych. Powierzchnia zajęta przez siedlisko w obszarze zajmuje poniżej 2% powierzchni, na której występuje ten przedmiot ochrony w Polsce (względna powierzchnia – „C”). Strukturę siedliska oceniono jako częściowo zdegradowaną, perspektywy zachowania struktury oceniono jako średnie, a odtworzenie siedliska określono jako trudne. Ze względu na wskazane wyżej oceny cząstkowe stan zachowania określono jako średni/zdegradowany („C”). Ocena ogólna („C” – znacząca) stanowi wypadkową powyższych ocen.

91D0* - Bory i lasy bagienne.

Charakterystyka siedliska w obszarze Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic –

Sosnowe bory bagienne wykształcone były pierwotnie na opisywanym terenie na obrzeżach niecki torfowiskowej, a następnie wtórnie rozprzestrzeniły się na dawniej otwarty teren torfowiska przejściowego po przeprowadzeniu melioracji odwadniających, zmieniających układ hydrologiczny niecki. Drzewostany w znacznej mierze są równowiekowe, młode, o złym stanie zachowania, lokalnie przechodzące w wilgotne bory trzęślicowe *Molinio-Pinetum*. Lokalnie obserwowany jest uderzająco zły stan zdrowotny drzew, znaczne ilości posuszu, sosny zamierają i przewracają się na murszach. Uwodnienie jest złe, lecz zaskakujący jest stały, choć nieliczny udział wielu gatunków typowych dla siedliska, takich jak *Ledum palustre*, *Vaccinium uliginosum*, *Andromeda polifolia* czy *Eriophorum vaginatum*, a także zachowanie warstwy mszystej z torfowcami *Sphagnum* spp. i próchniczkim błotnym *Aulacomnium palustre*. Miejscowo zachowane są starsze drzewostany o charakterze typowym dla siedliska, prześwietlone, ze znacznie większym udziałem *Ledum palustre* i *Vaccinium uliginosum*, w tym starych okazów - w płatach wtórnych *Ledum palustre* obecne głównie w postaci niewielkich siewek.

Ranga w obszarze –

Reprezentatywność określono jako znaczącą („C”) z uwagi na występowanie licznych zaburzeń przy równoczesnej znacznej reprezentacji gatunków charakterystycznych i typowych dla siedliska. Powierzchnia zajęta przez siedlisko w obszarze zajmuje poniżej 2% powierzchni, na której występuje ten przedmiot ochrony w Polsce (względna powierzchnia – „C”). Strukturę siedliska oceniono jako częściowo zdegradowaną, perspektywy zachowania struktury oceniono jako średnie, a odtworzenie siedliska określono jako trudne. Ze względu na wskazane wyżej oceny częściowe stan zachowania określono jako średni/zdegradowany („C”). Ocena ogólna („C” – znacząca) stanowi wypadkową powyższych ocen.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	J02.01.02		b
H	G05.07		i
H	J03.01		i
H	K02.01		i
H	M01.02		o
L	C01.03		i
L	H02		o
M	I02		i
L	K04.05		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Celiński F., Babczyńska-Sendek B., Cabała S., Kimsa T., Wika S. 1981-1985 Opracowanie atlasu szaty roślinnej Makroregionu Południowego, ze szczególnym uwzględnieniem zmian fitocenozy w rejonach największego uprzemysłowienia Raport naukowy cz. I - V 2. Herczek A. i in. 1996. Opracowanie przyrodnicze gmin Tworóg, Wielowieś, Krupski Młyn. Opracowanie na zlecenie Wydziału Ekologii UW w Katowicach. Msc. 3. Herczek A., Cabała S., Gorczyca J., Tokarska-Guzik B., Rostański A., Wika S. 1998 Opracowanie przyrodnicze gmin Świerklaniec, Tarnowskie Góry i Miasteczko Śląskie na północ od drogi Brynek-Tarnowskie Góry-Świerklaniec-Siewierz 4. Janas-Konior E. 2005 Zróżnicowanie, rozmieszczenie oraz stan zachowania torfowisk wysokich i pośrednich w północnej części Wyżyny Śląskiej. Praca doktorska wykonana w Katedrze Ekologii UŚI 5. Kucharzyk J., Krajewski Ł., Centrum Ochrony Mokradeł, 2019 r., Rozpoznanie przyrodnicze w obszarze Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035, Warszawa – Dąbrowa Górnicza

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
Adres:	Polska Plac Grunwaldzki 8-10 40-127 Katowice
Adres e-mail:	sekretariat@katowice.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035 Link: https://dzienniki.slask.eu/legalact/2020/8372/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH240035

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)
